Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2025)0287

Budżet na rok 2024 – ocena wdrażania metodologii uwzględniania aspektu płci w budżecie UE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 listopada 2025 r. w sprawie budżetu na rok 2024 – ocena wdrażania metodologii uwzględniania aspektu płci w budżecie UE (2025/2033(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 8, 10 i 19 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

– uwzględniając art. 21 i 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,

– uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2024/765 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027[1],

– uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2022/2496 z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027[2],

– uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027[3],

---

1 Dz.U. L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
2 Dz.U. L 325 z 20.12.2022, s. 11, ELI:https://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
3 Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 października 2023 r. w sprawie wniosku dotyczącego śródokresowej rewizji wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027[4],

– uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych[5], w szczególności jego pkt 16 lit. f),

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii[6], w szczególności jego art. 33,

– uwzględniając wniosek Komisji z dnia 16 lipca 2025 r. dotyczący rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2028–2034 (COM(2025)0571),

– uwzględniając wniosek Komisji z dnia 16 lipca 2025 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy monitorowania wydatków budżetowych i ramy wykonania budżetu oraz inne przepisy horyzontalne dla programów i działań Unii (COM(2025)0545) oraz towarzyszące mu sprawozdanie z oceny skutków z 16 lipca 2025 r. (SWD(2025)0590),

– uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 3 listopada 2021 r. w sprawie wytycznych dotyczących lepszego stanowienia prawa (SWD(2021)0305),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 marca 2020 r. pt. „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025” (COM(2020)0152),

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z 2025 r. w sprawie równouprawnienia płci w UE,

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 7 marca 2025 r. pt. „Plan działania na rzecz praw kobiet” (COM(2025)0097),

---

4 Dz.U. C, C/2024/1195, 23.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1195/oj.

5 Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28, ELI: https://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

6 Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz równouprawnienia płci[7],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 marca 2022 r. w sprawie uwzględniania aspektu płci w Parlamencie Europejskim – sprawozdanie roczne za 2020 r.[8],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 2 kwietnia 2025 r. w sprawie ogólnych wytycznych dotyczących przygotowania budżetu na rok 2026, sekcja III – Komisja[9],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie zmienionego budżetu długoterminowego dla Unii w zmieniającym się świecie[10],

– uwzględniając preliminarz Komisji na rok budżetowy 2026 z dnia 4 czerwca 2025 r. (SEC(2025)0250),

– uwzględniając zestawienia wyników programów dotyczące wydatków operacyjnych zawarte w części I dokumentu roboczego z czerwca 2025 r., towarzyszącego projektowi budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2026 (COM(2025)0300),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE – rok budżetowy 2021 (COM(2022)0401),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE – rok budżetowy 2022 (COM(2023)0401),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE – rok budżetowy 2023 (COM(2024)0401),

– uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE – rok budżetowy 2024 (COM(2025)0824),

– uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego 10/2021 z dnia 26 maja 2021 r. pt. „Uwzględnianie aspektu płci w budżecie UE: czas, by za słowami poszły czyny”,

– uwzględniając briefing Biura Analiz Parlamentu Europejskiego z lutego 2025 r. pt. „Gender-based budgeting: State of play and opportunities for the European Parliament’s 10th term”

---

7 Dz.U. C 456 z 10.11.2021, s. 208.
8 Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 139.
9 Dz.U. C, C/2025/4382, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4382/oj.
10 Teksty przyjęte, P10_TA(2025)0090.

[Sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci: Aktualna sytuacja i możliwości w 10. kadencji Parlamentu Europejskiego],

– uwzględniając badanie zlecone przez Komisję Budżetową i Komisję Kontroli Budżetowej pt. „Sporządzanie budżetu Unii Europejskiej z uwzględnieniem aspektu płci – aktualna sytuacja w 2024 r.”,

– uwzględniając warsztaty z dnia 25 czerwca 2025 r. zorganizowane na wniosek Komisji Kontroli Budżetowej na temat stosowania metodologii uwzględniania aspektu płci w budżecie UE,

– uwzględniając pisemne odpowiedzi udzielone przez ówczesnego kandydata na komisarza do spraw budżetu i administracji publicznej oraz zwalczania nadużyć finansowych podczas wysłuchań potwierdzających w 2024 r.,

– uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania (1995 r.),

– uwzględniając sprawozdanie końcowe Grupy Specjalistów Rady Europy ds. sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci (2005 r.),

– uwzględniając działalność Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) i jego publikacje,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0212/2025),

A. mając na uwadze, że równouprawnienie płci jest celem UE zapisanym w jej prawie pierwotnym oraz zasadą, która powinna leżeć u podstaw wszystkich strategii politycznych UE;

B. mając na uwadze, że uwzględnianie aspektu płci jest powszechnie uznaną strategią służącą zapewnieniu włączenia perspektywy płci do wszystkich strategii, programów i środków na etapie ich projektowania, wdrażania i oceny z myślą o promowaniu równouprawnienia płci i zwalczaniu dyskryminacji;

C. mając na uwadze, że sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci jest definiowane przez Radę Europy jako ocena budżetów pod kątem płci, uwzględniająca perspektywę płci na wszystkich szczeblach procesu budżetowego oraz restrukturyzująca dochody i wydatki w celu promowania równouprawnienia płci;

D. mając na uwadze, że EIGE opisuje sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci jako narzędzie umożliwiające decydentom politycznym promowanie rozliczalności i przejrzystości,

zwiększenie zrównoważonego udziału wszystkich płci w procesie budżetowym oraz wspieranie równouprawnienia płci;

E. mając na uwadze, że Europejski Trybunał Obrachunkowy wskazał, iż w wieloletnich ramach finansowych (WRF) UE na lata 2014–2020 nie uwzględniono odpowiednio równouprawnienia płci;

F. mając na uwadze, że uwzględnianie równouprawnienia płci jako priorytetu horyzontalnego w budżecie UE jest od dawna kwestią budzącą zaniepokojenie zarówno w Komisji Kontroli Budżetowej, jak i w Parlamencie, i jest uznawane za kluczowe kryterium oceny wykonania, wyników i proporcjonalności budżetu UE i należytego zarządzania finansami;

G. mając na uwadze, że uwzględnianie aspektu płci w budżecie UE zostało wzmocnione w porozumieniu międzyinstytucjonalnym towarzyszącym WRF na lata 2021–2027, w tym poprzez wymóg dotyczący wzmocnienia oceny wpływu w aspekcie płci w ocenach skutków i ewaluacjach na podstawie ram lepszego stanowienia prawa, a także wymóg opracowania pilotażowej metodologii pomiaru wydatków związanych z promowaniem równouprawnienia płci na poziomie programu od 2023 r.;

H. mając na uwadze, że dążenie do równouprawnienia płci wymaga przekrojowego podejścia do sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci, uwzględniającego złożoną dyskryminację kobiet należących do grup rasowych, osób z niepełnosprawnościami, osób LGBTIQ+ i migrantów, aby zagwarantować, że wydatki UE będą promować równość we wszystkich wymiarach;

I. mając na uwadze, że rodzina jest podstawową jednostką społeczeństwa i odgrywa kluczową rolę we wspieraniu dobrostanu, stabilności i rozwoju jednostek, społeczności i narodów; mając na uwadze, że istotne jest, aby polityka horyzontalna UE aktywnie ją promowała i wspierała;

J. mając na uwadze, że sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci jest warunkiem wstępnym osiągnięcia równouprawnienia płci, a równouprawnienie płci samo w sobie jest warunkiem inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, w tym w UE, gdzie EIGE wykazał, za pomocą solidnego modelu ekonometrycznego stosowanego w konkretnym kontekście UE, że zapewnienie lepszego równouprawnienia płci przyniosłoby szereg korzyści makroekonomicznych w kilku obszarach, takich jak edukacja, aktywność na rynku pracy i płace; mając na uwadze, że EIGE wykazał również, iż równouprawnienie płci ma ogólnie silny i pozytywny wpływ na PKB na mieszkańca oraz że poprawa równouprawnienia płci doprowadziłaby do wzrostu PKB UE na

mieszkańca o co najmniej 6,1 % i nawet o 9,6 % do 2050 r., co wynosi odpowiednio 1,95 bln EUR i 3,15 bln EUR;

K. mając na uwadze, że – jak donosi EIGE – od 2021 r. obserwuje się niepokojący spadek wysiłków państw członkowskich na rzecz uwzględniania aspektu płci; tendencji tej nie należy powielać na szczeblu UE;

L. mając na uwadze, że trzeba koniecznie systematycznie włączać oceny ex ante wpływu na równouprawnienia płci i środki łagodzące do procesów kształtowania polityki UE, aby zagwarantować, że przyszłe inicjatywy promują równouprawnienie płci, a nie szkodzą mu;

M. mając na uwadze, że instytucje demokratyczne muszą odzwierciedlać różnorodność społeczeństwa, przede wszystkim wśród swoich pracowników;

N. mając na uwadze, że równowaga płci pozostaje celem, który nie został osiągnięty na wielu kluczowych szczeblach podejmowania decyzji;

O. mając na uwadze, że w deklaracji pekińskiej i pekińskiej platformie działania wezwano do włączenia perspektywy płci do decyzji budżetowych na wszystkich szczeblach, a także mając na uwadze, że UE zobowiązała się do stosowania zasad deklaracji i platformy, w szczególności w celu dopilnowania, by zasoby publiczne skutecznie przyczyniały się do równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet we wszystkich obszarach polityki;

Uwagi ogólne

1. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zgodnie ze swoimi wiążącymi zobowiązaniami i w następstwie ponawianych apeli Parlamentu Komisja opracowała pilotażową metodologię śledzenia i pomiaru wydatków związanych z równouprawnieniem płci na poziomie programów w WRF na lata 2021–2027 w celu lepszego uwzględniania aspektu płci w swoim procesie budżetowym oraz usprawnienia sposobu, w jaki kształtowanie polityki i przydział zasobów przyczyniają się do osiągania celów w zakresie równouprawnienia płci;

2. zauważa, że zgodnie z obecną metodologią Komisja przyznaje programom różne punkty w oparciu o ocenę ich wkładu w zapewnianie równouprawnienia płci na możliwie najbardziej szczegółowym poziomie interwencji; przyznaje następujące punkty:

   a) 2 – interwencjom, których głównym celem jest poprawa równouprawnienia płci;

   b) 1 – interwencjom, w których równouprawnienie płci stanowi

istotny i zamierzony cel, lecz nie jest głównym powodem interwencji;

c) 0 – interwencjom nieukierunkowanym, tj. interwencjom, co do których oczekuje się, że nie będą miały istotnego wpływu na równouprawnienie płci;

d) 0* – interwencjom mającym prawdopodobny, ale jak dotąd niejasny pozytywny wpływ na równouprawnienie płci;

3. zwraca uwagę, że metodologia ta opiera się na wskaźniku polityki równości płci opracowanym przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju; jest to jakościowe narzędzie statystyczne wykorzystywane do monitorowania i rejestrowania działań rozwojowych ukierunkowanych na równość płci jako cel polityki i jest stosowane przez Komisję do wszystkich programów wydatków z budżetu UE w ramach zarządzania dzielonego, bezpośredniego i pośredniego;

4. podkreśla, że metodologia Komisji różni się od wskaźnika polityki równości płci opracowanego przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, ponieważ nie zawiera punktacji, która umożliwiłaby śledzenie negatywnego wpływu wydatków UE na cele w zakresie uwzględniania aspektu płci, oraz ponieważ wprowadza kategorię 0* dla interwencji mających prawdopodobny, ale jeszcze niejasny pozytywny wpływ na równouprawnienie płci; podkreśla, że metodologia Komisji powinna w każdym przypadku unikać niezamierzonych konsekwencji, takich jak zniechęcanie do inwestycji lub odmowa inwestycji w sektorach strategicznych, ale tradycyjnie zdominowanych przez jedną płeć, w tym w sektorze obronnym;

Wdrażanie metodologii opracowanej przez Komisję

5. zauważa, że metodologię tę zastosowano po raz pierwszy podczas sporządzania preliminarza budżetu UE na rok budżetowy 2023; zastosowano ją też z mocą wsteczną do budżetów na lata budżetowe 2021 i 2022;

6. odnotowuje, że w odniesieniu do roku budżetowego 2021 i 352 mld EUR w środkach na zobowiązania – w momencie publikacji powiązanego sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania – punktacja była następująca:1 % środków na zobowiązania – 2 punkty, 3 % – 1 punt, 1 % – 0 punktów, natomiast 95 % środków uzyskało wynik 0*;

7. zwraca uwagę, że w odniesieniu do roku budżetowego 2022 i 321 mld EUR w środkach na zobowiązania – w momencie publikacji powiązanego sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania – punktacja była następująca: 2 % środków na zobowiązania – 2

punkty, 9 % – 1 punkt, 16 % – 0 punktów, natomiast 73 % środków uzyskało wynik 0*;

8. odnotowuje, że w odniesieniu do roku budżetowego 2023 i 427 mld EUR w środkach na zobowiązania – w momencie publikacji powiązanego sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania – punktacja była następująca: 2 % środków na zobowiązania – 2 punkty, 9 % – 1 punkt, 69 % – 0 punktów, natomiast 20 % środków uzyskało wynik 0*;

9. zauważa, że w odniesieniu do roku budżetowego 2024 i 195 mld EUR w środkach na zobowiązania – w momencie publikacji powiązanego sprawozdania rocznego z zarządzania i wykonania – punktacja była następująca: 3 % środków na zobowiązania – 2 punkty, 17 % – 1 punkt, 65 % – 0 punktów, natomiast 16 % środków uzyskało wynik 0*; wyniki te zaokrąglono;

10. rozumie, że malejący odsetek zobowiązań o wyniku 0* na przestrzeni lat jest wynikiem lepszego gromadzenia i udostępniania danych oraz poprawy zdolności Komisji w zakresie sprawozdawczości, co umożliwia jej dyrekcjom generalnym lepsze mierzenie wkładu ich programów w zapewnianie równouprawnienia płci na bardziej szczegółowym poziomie;

11. ponadto rozumie, że ze względu na ograniczoną dostępność danych i zdolność w zakresie sprawozdawczości w pierwszych latach budżetowych, do których zastosowano tę metodologię, porównanie danych liczbowych z różnych lat budżetowych w oparciu o wyniki roczne lub wyciąganie wniosków z takich porównań ma niewielką wartość dodaną;

12. zauważa, że zdaniem Komisji interwencje, którym przyznano 2 punkty lub 1 punkt, można uznać za promujące równouprawnienie płci oraz że biorąc to pod uwagę, w 2024 r. interwencje o wartości 37,99 mld EUR promowały równouprawnienie płci, podczas gdy kwota ta wyniosła 10,76 mld EUR w 2021 r., 37,83 mld EUR w 2022 r. i 47,99 mld EUR w 2023 r.;

13. zauważa, że odnotowany w latach 2023–2024 spadek wartości bezwzględnej interwencji uznawanych za promujące równouprawnienie płci jest bezpośrednim skutkiem spadku całkowitej kwoty zobowiązań między tymi dwoma latami budżetowymi, co w dużej mierze wynika ze stopniowego wycofywania zobowiązań w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;

14. odnotowuje, że oprócz wyników przedstawionych za każdy rok budżetowy w sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania dotyczącym budżetu UE za 2024 r. Komisja opublikowała ponowną ocenę wszystkich poprzednich wyników w oparciu o bardziej aktualne i kompleksowe oceny swoich programów, co pokazało

zagregowane tendencje wskazujące, że w przypadku interwencji w okresie 2021–2024 2 % interwencji otrzymało 2 punkty, 10 % interwencji – 1 punkt, 83 % interwencji – 0 punktów, natomiast 5 % interwencji uzyskało wynik 0*; zauważa ponadto, że zgodnie z ponowną oceną Komisji w latach budżetowych 2021–2024 do promowania równouprawnienia płci przyczyniło się łącznie 12 % wydatków z budżetu UE (o punktacji 1 i 2), co daje kwotę 158,4 mld EUR;

15. podkreśla, że nie wszystkie programy finansowane z budżetu UE osiągają takie same wyniki pod względem uwzględniania aspektu płci jako priorytetu horyzontalnego: niektóre programy osiągają znacznie lepsze wyniki dzięki temu, jak zostały opracowane, na przykład programy w dziale 6 „Sąsiedztwo i świat”, w których perspektywa płci została uznana za priorytet przekrojowy z jasnymi celami i kryteriami, oraz konkretne programy w ramach innych działów, takie jak „Horyzont Europa”, który dzięki wymogowi sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci nie tylko wspiera równouprawnienie płci, ale również pozytywnie wpływa na praktyki państw członkowskich poprzez „zanieczyszczenie krzyżowe” na etapie wdrażania na szczeblu krajowym;

16. ubolewa, że ponieważ zastosowana metodologia jest narzędziem monitorowania opracowanym specjalnie dla budżetów operacyjnych, nie umożliwia ona odpowiedniej oceny budżetów administracyjnych instytucji i organów UE;

17. zauważa, że zakres metodologii jest ograniczony, ponieważ nie uwzględnia ona odpowiednio wtórnych lub pośrednich skutków programów dla równouprawnienia płci, potencjalnego negatywnego wpływu ani wymiarów przekrojowych niezbędnych do kompleksowej oceny skutków polityki;

18. zauważa ponadto, że nie uwzględnia się wystarczająco potencjalnego negatywnego wpływu programów na równouprawnienie płci, zwłaszcza w sektorach takich jak konkurencyjność, obronność i gotowość; podkreśla, że promowanie równouprawnienia płci nie powinno prowadzić do ograniczeń ani redukcji inwestycji w sektorach krytycznych; wzywa Komisję do zaproponowania konkretnych środków mających na celu zwiększenie równouprawnienia płci, a jednocześnie do zadbaniu o to, aby nie miały one negatywnego wpływu na decyzje inwestycyjne;

19. ubolewa, że ze względu na jej charakter ex post metodologia ta nie może mieć strukturalnego wpływu na opracowywanie strategii politycznych na etapie ex ante ani na gromadzenie i przydzielanie zasobów finansowych, a są to elementy mające zasadnicze znaczenie dla właściwego uwzględniania równouprawnienia płci w programach UE;

Szersze podejście do uwzględniania aspektu płci w programach finansowych UE

20. zauważa, że oprócz metodologii uwzględniania aspektu płci stosowanej w odniesieniu do budżetu UE w niektórych programach unijnych uwzględniono równouprawnienie płci w podstawach prawnych, podczas gdy w innych programach tego nie uwzględniono;

21. zwraca uwagę, że choć dwupoziomowe podejście Komisji do uwzględniania aspektu płci, które obejmuje monitorowanie budżetu UE i wyznaczanie celów określonych w podstawach prawnych programów, stanowi użyteczne ramy, jest ono fragmentaryczne i nie wpływa na wszystkie programy w takim samym stopniu, co zmniejsza spójność podejścia UE do równouprawnienia płci;

Uwagi końcowe

22. odnotowuje przeprowadzoną przez Komisję ocenę uwzględniania aspektu płci w budżecie UE[11] i podziela pogląd, że w pozostałych latach WRF 2021–2027 priorytetem powinna być dalsza ocena programów, aby lepiej ocenić ich wkład w równouprawnienie płci i wyciągnąć wnioski z ich wdrażania; należy wykorzystywać do tego usprawnione przekazywanie danych zdezagregowanych według płci wprowadzone w 2023 r.; podkreśla potrzebę ściślejszej współpracy ze wszystkimi państwami członkowskimi w celu zharmonizowania metodologii i uniknięcia fragmentarycznego podejścia, a także w celu usprawnienia gromadzenia danych, ich agregacji i zgłaszania;

23. przyznaje, że choć metodologia opracowana przez Komisję jest użytecznym narzędziem oceny wkładu budżetu UE w równouprawnienie płci, stoi ona w obliczu ograniczeń, które zmniejszają jej zdolność do wywierania efektu transformacyjnego; podkreśla, jak ważne jest zapewnienie dostępności danych i stosowanie w tym względzie skonkretyzowanych, mierzalnych, osiągalnych, realnych i terminowych (SMART) wskaźników skuteczności działania;

24. podkreśla, że ponieważ na budżet UE wpływają liczne kryzysy i zmiany priorytetów politycznych, zasadnicze znaczenie ma proporcjonalne uznanie ex ante sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci za główny element cyklu budżetowego programów, w tym w nowych obszarach priorytetowych, takich jak konkurencyjność, obrona i gotowość;

---

11 Sprawozdanie z oceny skutków towarzyszące wnioskowi Komisji w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy monitorowania wydatków budżetowych i ramy wykonania budżetu oraz inne przepisy horyzontalne dla programów i działań Unii (COM(2025)0545 final).

25. wzywa Komisję do opracowania pełnego i kompleksowego podejścia do sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci oraz do przygotowania konkretnej i kompleksowej metodologii dla budżetu unijnego, która powinna zostać w pełni uruchomiona już na początku kolejnego okresu programowania i mieć potencjał transformacyjny wynikający z tego, że będzie wywierała wpływ na cały cykl budżetowy i umożliwi rozwiązanie problemów wskazanych w niniejszej rezolucji, aby zapewnić należyte zarządzanie środkami finansowymi UE;

26. podkreśla, że oprócz WRF w każdym instrumencie przyjętym na mocy art. 122 TFUE należy również w stosownych przypadkach stosować przepisy dotyczące uwzględniania aspektu płci i sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci – ale nie należy zmieniać celów programu, kryteriów kwalifikowalności ani kryteriów wyboru określonych w przepisach sektorowych – w celu kompleksowego i spójnego śledzenia wkładu UE w promowanie równouprawnienia płci we wszystkich instrumentach finansowania;

27. wzywa Komisję do przeprowadzania systematycznych ocen skutków ex ante, w ramach których analizuje się również konkretny wpływ strategii politycznych UE i środków polityki fiskalnej – w tym systemów podatkowych i programów pomocy państwa – na równouprawnienie płci, zgodnie z wytycznymi w sprawie lepszego stanowienia prawa, w celu zidentyfikowania i złagodzenia różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn; podkreśla, że należy również uważnie rozważyć społeczne i gospodarcze skutki poprawy równouprawnienia płci, przy jednoczesnym uwzględnieniu kosztów administracyjnych dla małych i średnich przedsiębiorstw;

28. przypomina, że wszystkie wnioski ustawodawcze UE muszą być zgodne z prawem pierwotnym UE, w tym z zasadą równouprawnienia płci; wzywa Komisję do wzmocnienia ocen skutków ex ante, aby dokładnie analizować i minimalizować wszelkie potencjalne negatywne skutki dla równouprawnienia płci w UE podczas przygotowywania wniosków ustawodawczych;

29. apeluje, aby Komisja ustanowiła „mechanizm chroniący równouprawnienie płci”, który byłby standardową częścią procedur ustawodawczych UE i wymagałby zmiany każdego wniosku, co do którego – na podstawie analizy Trybunału Obrachunkowego – wykazano, że podważa strategię i cele UE w zakresie równouprawnienia płci;

30. ubolewa nad brakiem równowagi w reprezentacji płci wśród urzędników i przedstawicieli politycznych zarówno na szczeblu UE, jak i państw członkowskich, co z kolei narusza zasadę równości płci w reprezentacji;

31. wzywa Komisję, by oceniła wykonalność wprowadzenia dalszych środków na rzecz równouprawnienia płci na szczeblu kierowniczym z myślą o dopilnowaniu, by wszystkie płcie były w wystarczającym stopniu zaangażowane w kształtowanie polityki dzięki ukierunkowanym systemom wsparcia;

32. wzywa Komisję do dopilnowania, aby minimalna część budżetu UE była przeznaczona na równouprawnienie płci będące głównym celem (odpowiada to punktacji 2 w obecnej metodologii);

33. zachęca Komisję, aby rozważyła możliwość ustanowienia w kolejnym okresie programowania celu ilościowego w odniesieniu do części budżetu UE, która przyczynia się do promowania równouprawnienia płci (co odpowiada punktacji 2 lub 1 w obecnej metodologii), i odnotowuje, że podobne cele okazały się przydatne w realizowaniu celów UE w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej;

34. wzywa Komisję i Radę, by podczas negocjacji w sprawie kolejnej generacji programów przestrzegały przepisów określonych w zmienionym rozporządzeniu finansowym, zgodnie z którymi programy i działania powinny być wdrażane, o ile jest to wykonalne i właściwe, zgodnie z odpowiednimi przepisami sektorowymi, z uwzględnieniem zasady równouprawnienia płci i zgodnie z odpowiednią metodologią uwzględniania aspektu płci;

35. uważa za kluczowe dopilnowanie – zgodnie ze zmienionym rozporządzeniem finansowym – by kolejna generacja programów zawierała cele umożliwiające, w stosownych przypadkach, gromadzenie danych zdezagregowanych według płci oraz agregację takich danych we wszystkich odnośnych programach; apeluje do Komisji, by dalej rozwijała i doskonaliła swoją metodologię monitorowania wkładu budżetu UE w równouprawnienie płci, w tym za pośrednictwem systematycznego stosowania narzędzi cyfrowych, takich jak sztuczna inteligencja, aby poprawić gromadzenie danych, ich agregację i analizę międzyprogramową;

36. wzywa wszystkie właściwe podmioty, w tym Radę, Komisję, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i innych właściwych partnerów, by dążyły do urzeczywistnienia zasady sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci w następnym okresie programowania;

37. wzywa Komisję do przeznaczenia większej części budżetu działań zewnętrznych UE na interwencje, które przyczyniają się do równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet, a także do przeznaczenia 25 % unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego w przyszłych WRF na promowanie równouprawnienia płci jako głównego celu; ponadto zwraca się do Komisji o ustanowienie specjalnego funduszu na rzecz promowania równouprawnienia płci na całym świecie i o dopilnowanie, by

wspierane przez niego działania koncentrowały się na dostępie do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw z nim związanych, zwiększeniu udziału kobiet w podejmowaniu decyzji, wspieraniu lokalnych organizacji pozarządowych kierowanych przez kobiety oraz wspieraniu lokalnych obrończyń praw człowieka;

38. wzywa Komisję do wyznaczenia jasnych celów na kolejne WRF, aby przyczynić się do zmniejszenia luki płacowej i emerytalnej między kobietami a mężczyznami oraz rozwiązać problem ubóstwa kobiet, w tym poprzez poprawę usług opieki nad dziećmi;

39. wzywa Komisję do dopilnowania, aby finansowane przez UE programy chroniły i promowały prawa kobiet, ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do publicznej opieki zdrowotnej, opieki nad dziećmi oraz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego i praw w tym zakresie;

40. wzywa instytucje UE, aby zgodnie z zasadami dyrektywy w sprawie przejrzystości wynagrodzeń[12] przeanalizowały ewentualne różnice płacowe między kobietami a mężczyznami i przedstawiły sprawozdania na ten temat, a w razie potrzeby podjęły odpowiednie środki; ponawia swój apel do instytucji, organów, urzędów i agencji UE o poprawę równowagi płci, zwłaszcza wśród kadry kierowniczej wyższego szczebla; zachęca instytucje, organy, urzędy i agencje UE do przeprowadzenia analizy w celu określenia obszarów w ramach cyklu kadrowego (od rekrutacji po dostęp do awansów), w których takie usprawnienia są najbardziej potrzebne, oraz do zbadania możliwości wdrożenia dalszych środków w celu jak najszybszego osiągnięcia równowagi płci;

41. dostrzega utrzymujące się różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn w kilku sektorach, które są tradycyjnie zdominowane przez jedną płeć; wzywa Komisję do sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci, aby zapewnić i monitorować niedyskryminacyjne warunki dostępu do niezbędnych umiejętności i programów edukacyjnych dla wszystkich płci, a także do poprawienia równouprawnienia płci w tych konkretnych sektorach z myślą o wzmocnieniu konkurencyjności przemysłu; apeluje o zwrócenie szczególnej uwagi na przedsiębiorczynie, zwłaszcza w małych i średnich przedsiębiorstwach i przedsiębiorstwach typu start-up, w tym poprzez specjalne monitorowanie w ramach programów takich jak InvestEU i „Horyzont Europa”; apeluje o solidniejsze mechanizmy monitorowania i sprawozdawczości, dzięki którym fundusze będą

---

[12] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/970 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie wzmocnienia stosowania zasady równości wynagrodzeń dla mężczyzn i kobiet za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości za pośrednictwem mechanizmów przejrzystości wynagrodzeń oraz mechanizmów egzekwowania (Dz.U. L 132 z 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

rzeczywiście przynosiły korzyści kobietom i grupom zmarginalizowanym;

°

° °

42. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.